

REDACTIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
In Anstro-Ungaria:
in an 20 cor. pe 1/4
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
In de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

INTRIGI MESCHINE!

(*) Nicăiri în lume nu se „trădesează”
ata, ca în Ungaria. Miniștri inca-
bili, ziaristi perverși, și peste tot,
vite înguste, pentru a scăpa de res-
ponsabilități și pentru a li-se tolera
galități, au inventat „trădarea de
trădăre”, pe care ar fi săvârșind-o frun-
gii naționalităților. Ori și cine din-
tre noi luptă pentru neamul seu pe
meiul programului și în cadrul tacti-
cel ce și-a dat partidul nostru na-
țional, este un „trădător de pa-
tră...”

De când cu exagerările lui Kom-
jathy, care acuzase nu numai pe na-
ționalități de trădare, dar chiar pe
șeful ministru îl învinuise pentru că
stătea de vorbă cu trei Români frun-
gi (ceea-ce nu era de altfel adevă-
t), zicem: d'atunci însă chiar și în-
tre Maghiari au scăzut acțiunile poli-
ticianilor de respântit, cari își luau
mere de salvatori ai patriei numai pe
meiul exploatarea câte vre-unui ne-
lever sfruntat, născocit pentru a ca-
minna naționalitățile.

„Magyar Szó”, organul lui Băn-
ffy, este singurul ziar care nu desar-
tează, ci dimpotrivă, caută zilnic
ate o ciuhă pe care o asvirle între
nguri. În numărul său de Sămbătă
acuza pe Széll că în urma pactării
le cu Valahii, eată, cei de la Bra-
vov vor ridica acum, din fondul pri-
rit din România, o facultate, de drept.
ar în numărul de Duminecă alt
kirohanas” în contra lui Széll și a
. S. Sale Episcopului Goldiș. Pe cel
intăiu îl acuza că numai sub densus
Valahii îndrăznesc să agite contra
maghiarilor”, ear pe cest din urmă
acuza — pentru cele ce scrie „Tri-
buna Poporului”...

O perfidie mai detestabilă nici
se poate.

Intăiu pentru-că dacă e vorba
de agitațiuni, cum numesc Ungurii
tepele noastre naționale, apoi ac ste
at ales sub Bănffy erau puate cu
trădăre... Doar el a dat, chiar lui
angra, dreptul să ținem în Buda-
esta congresul naționalităților... Și
acă e vorba de stat la vorbă cu
agitațiuni”, oare nu sub densus au
st eliberați martirii, și nu oare
uncel au umblat pe la Budapesta dl
Rațiu și soții sei?

A doua: intru cât poate fi epis-
pului nostru vinovat de cele ce apar
„Tribuna Poporului”? Noi ne
vem calea noastră croită în afară
e cadrul bisericesc al vieții publice
mâne; avem redactor responsabil
dacă în foaie se scrie ceva contra
gii, sunt procurori, cari au pe
ne lua la răspundere.

Ear cât despre tendența ce se
mărește prin publicarea acestor fel
e corespondențe, puse la cale poate
cu consimțământul unor Români in-
resati în cauză, fie siguri cei dela
Magyar Szó”, că intrigile se vor
descoperi fir de fir. Pentru-că Epis-
pului nostru este destul de înțelept
destul de tare să nu se lase ter-
risat de publicațiuni perfide, după-

cum și noi, tot ce diecesa are ales,
ne vom grupa în giuru-l și în munca
ce depune pentru înălțarea bisericeii
și școalei române îl vom susține cu
atât mai ales, cu cât vedem că
politicianii de bălcu, ca cei grupați
în giurul lui Bănffy, vor să pună
discuția pe teren politic numai pen-
tru a ne paraliza munca pe terenul
unde toți Românii trebuie să fim una!

Și mai perverși apar cei dela
„Magyar Szó” când e vorba să jude-
căm incidentul din care vor să alar-
meze opinia publică maghiară.

Nainte cu trei săptămâni deja,
scrisesem adică un articol, în care
după-ce arătam cum un avocat ma-
ghiar a străpuns cu cuțitul pe un
client Român, indemnând pe Românii
ca numai la avocații români să se
ducă.

Ei bine, din asta cerberii poli-
ticeii naționale maghiare (ori mai bine
banffyane) făuresc o agitație cumplită
impotriva maghiarilor, traducând in-
tenționat rău articolul nostru, ba chiar
adaogând și făcându-l un comentariu
sui generis, demn, într'adevăr, numai
d'o foaie care moderațiunea și echi-
tatea o învață de la fostul satrap
Bănffy.

Cum adică: „Magyar Szó”, care
mai zilele trecute condamna ori pe
care Ungur, în primul rând pe Széll,
dacă și-ar veni în gând să dea drept-
tate și naționalităților, zicând că față
de noi numai forța trebuie folosită,—
se ridică încontra noastră pentru-că
indemnăm ca Românii să țină la Ro-
mân?!...

Și ziarul, care n'a răspuns încă
nici până azi la învinuirile ridicate
de „Hazánk” că s'a întemeiat din
bani necurați economisati de Bănffy
din milioanele de la alegeri, îndră-
znește să acuze că episcopul
Goldiș subvenționează ziarul nostru?
Dar noi am susținut ani de zile, din
propria forță, ziarul și înainte de
alegerea ca episcop al Aradului a
Preasfințitului Sale dlui Goldiș.

Câtă nerușinare!

Tot cu ocazia aceasta, numitul
ziar atacă personal și pe dnii Oncu,
Mangra, Ciorgariu și Sucu, „stlpi” ai
foii noastre, pe care o numește
„organ al partidului lui Goldiș”...
Insinuă apoi, că numai în urma agi-
tațiunilor noastre, în comitat a fost
batjocorit tricolorul maghiar și se
sădește în Români ura contra Ma-
ghiarilor...

Cu astfel de minciuni și calomnii
voiește Bănffy să se mai ridice în
opinia publică maghiară.

Credem însă că nu va reuși.
La tot cazul, suntem siguri că in-
trigii nedemne de felul acesta atât
între Unguri, cât și între Români, vor
fi primite cu disgust. Tot așa, în
fiecare zi trebuie să crească și între
Unguri numărul celor ce vor înțelege,
că țaria statului ungar numai pacea
între naționalități o poate garanta,
ear' nu zavistia pe care o propagă
ciraciul lui Bănffy.

Impăcarea româno-maghiară
este anunțată în capitala României pe
placate mari, cu litere bătaoare la ochi.

„Magyar Szó”, care are o tele-
gramă despre cele ce se petrec la Bucu-
rești, scoate la iveală următoarele:

In cercurile conservatoare se crede
atât de mult într'o împăcare a Români-
lor cu Maghiarii, că chiar „Epoca”
ziar semioficios anunță acest eveni-
ment.

Desigur, „Epoca” va fi având mo-
tive puternice pentru a crede că se in-
tenționează negocieri în vederea unei îm-
păcări. D'aceea reproduce și scrisese
„Telegrafului Român”, care arată con-
dițiunile încheierii păcii.

Vedem și noi aici, în zările ma-
ghiare, o corespondență din Oradia, în
care se vestește că acolo s'a pus la cale în-
temeierea Ligii Românilor patrioți, ligă
care sub șefia dlui Iosif Gallu, magnat,
are scopul să-i apropie pe Români de
Maghiari.

Cum rămâne însă atunci cu acu-
sarea din trecut? „Epoca” nu mai
departe decât și astă vară, acuzase adică
de trădare pe dl Sturdza pentru-că prin
agenții sei de aici, cari eram noi, cel
din jurul „Tribunei Poporului”, îm-
pinge pe Români la o înțelegere cu Un-
guri?!?

Ei, cei dela „Telegraful Român”,
în primul rând I. P. S. Sa Mitropoli-
tul Meșianu și apoi d-nii Gallu și Cosma
sunt ei trădători!...

Ear' conservatorii din București,
cari aprobă și se bucură de apropiata
(?)... împăcare maghiaro-română, sunt
și ei trădători!

Mai catolic decât Papa. În scris oarea
adresată ziarilor conservatoare din Bucu-
rești prin care își exprimă admirația pentru
chipul splendid cum s'a rezolvat chestia
rentei, între altele dl Dr. Rațiu zice:

... o soluțiune mai potrivită nu se
putea da chestiei și eu nici nu'mi pot în-
chipui alta mai bună...

Că dl Rațiu nu'și poate închipui alta
mai bună, asta, se înțelege, e chestie de
... capacitate!

Dar că ar fi fost chip de rezolvare
mai bună, o spune și dl Take Ionescu, care
în vorbirea rostită la 29 Ianuarie v. în Ca-
mera deputaților zice:

... aș fi preferat să dau bani direct
bisericii Sf. Nicolae”...

Basesul de sel al d-lui Rațiu este e-
vident!

Din Dietă.

— Sedința dela 16 Februarie. —

Vineria trecută camera deputaților
unguri s'a desfășurat în două vorbiri patrio-
tice.

Una a fost a noului deputat Teodor
Fașie, care a făcut unele observări patrio-
ților deputați, cari aflaseră cu șele a se
ocupa în Dietă de chestia naționalităților.

„Românii — a șis dl Fașie — sunt
aderenți sinceri ai ideii de stat și nu vor
să aștepte nici odată împotriva ei. Românii au
interese comune cu patria ungară și peste
tot ei nu gravitează spre România. Ei re-
spectează legile ungare și fiecare Român
învață bucuros limba ungurească. Atingând

vorbirea lui Komjathy, dl Fașie a șis, că
„subvenția” bisericeii Sfintului Nicolae din
Brașov nu e de caracter politic, ci e o sim-
plă despăgurire pentru venitele ei după
niște moșii vechi din Țeara-Românească.

„Archiepiscopul Meșianu e un om cu
sentimente maghiare, zice, și regele însuși
l'a distins de mai multe ori pentru patrio-
tismul său. Privitor la chestia administra-
ției, deputatul Fașie ar avé dorința, ca cor-
pul notarial comunal și cercual să fie în-
tregit, adică să fie sporit numărul notarilor
comunali și cercuali. Altfel dînsul are în
guvern toată încrederea și-i votează bud-
getul (ministeriul de interne).”

Contele Benyovszky se oprește și el
puțin la chestia naționalităților și zice, că
naționalitățile trebuie să îmbogățească, fiindcă
dacă au avere și autoritate, atunci ele nu
vor gravita înafară. Germanul din Șvițera
nici nu se gândește să cocheteze cu Ger-
mania.

Mai mult însă s'a ocupat în această
ședință cu chestia naționalităților deputatul
Werner Gyula, care, între altele, a spus
următoarele:

„Chestia naționalităților este o chestie
de actualitate, care ar trebui odată pe de-
plin regulată. Pentru asta ar fi de trebu-
intă aici în cameră un partid al naționali-
tăților. Atunci ar ajunge la ordinea zilei
aici chestia de naționalități, cu care se
ocupă astăzi numai Ungaria. Certe între
naționalități sunt în tot locul, în toate țe-
rile din Europa, cum și în celelalte conti-
nente, mai virtos acolo unde Europeanii
stăpesc pe oamenii negri. Germania are
de lucru cu Polonia și Rusia cu o sumede-
nie de curente naționaliste; ear Austria
este atât infectată, că a încetat acolo chiar
și puleștiunea vieții constituționale. Noi ne
apărăm numai rasa și căutăm să ne înțe-
legem împreună. Asta e lupta noastră de
naționalități. Noi nu vrem să subjugăm
naționalitățile, ei vrem numai să clădim
statul maghiar unitar național (?). Națio-
nalitățile vestesc în lume, că statul maghiar
le oprimă.”

Acușă apoi oratorul îndeosebi pe Sași
și zice că ei în adevăr gravitează în afară, și
jalbele și-le pun în presa din Germania, ca
și când presa aceasta ar fi forul de ape-
lată împotriva dispozițiunilor statului ungar.
li învinuiește pe Sași pentru-că dnșii, mai
ales, poartă atâta luptă împotriva legii de-
spre maghiarizarea localităților.

— Sedința dela 17 l. c. —
Afacerea Egán.

În ședința de Sămbătă a Dietei un-
gare ca un moment de mare însemnătate
a fost vorbirea și declarațiunea ministrului
unguresc de agricultură Darányi Ignatz în
afacerea Egán, cel care cuterzase a spune
o vorbă aspră, dar dreaptă despre elemen-
tul cutropitor ovresc la o adunare ținută
silele trecute la Munkács.

Eată aci declarațiunile ministrului:

„Este o datorie a mea, ca să exami-
nem cu cea mai mare urgență vorbirea d-lui
comisar ministerial Egán, căci n'aș fi pu-
tut să consider drept un lucru în interesul
țerii, ca afacerea aceasta s'o las în suspens
nici 48 de oare. Egán mi a trimis vorbirea
sa însoțită de următoarea declarațiune:

„Budapesta, 17 Febr. 1900. Boros-
tyánkői Egán Ede, comisar ministerial. —
Excelența Voastră Die ministru! Alăturat
aci vă trimit textul autentic al vorbirei mele
dela adunarea din Munkács și împreună cu
asta fascicola, care prezintă obiectele des-

bănuie în acea adunare. În ce privește elementul: *proletare imigrate din Galiția și blăstămățiile lor*, accentuate în vorbirea mea, ca obiect de critică acestea fără îndoială nu vor fi și această parte a raportului meu și cele ce le am zis despre blăstămățiile acestora le și susțin întocmai. Recunosc însă și eu, că cu ceva am mers mai departe, când mi-am spus părerea (particulară), dar în avântul vorbirii și sub impresia abuzurilor amintite generalizându-le am folosit expresii și abateri care au dat prilegiu la presupunerea, că eu în contrast cu politica guvernului și cu îndrumările Exceleției Tale, — aș fi vătămător și aș fi voit să vătăm o confesiune (Ovrei) receptă. E da'oria mea, ca, corespunzător adevărului, să decar, că această n'am țintit-o nici pe un moment; această intențiune a fost cu totul departe de mine. — Recunosc încă și aceea, că cele ce am spus în critica mea privitor la singuraticile ramuri de guvernament la și agendele lui în viitor, deși le-am spus cu cea mai bună intențiune, dar le am spus fără autorizare din partea cuiva și depășindu-mi cercul de activitate. Binevoit, Exceleția, a lua la cunoștință acest raport al meu.

„Eu — a zis ministrul Darányi — iau la cunoștință acest raport, și încă din următoarele motive. Dl Egan recunoaște, că a sibiuit blăstămățiile și abuzurile elementelor proletare imigrate din Galiția. (Buzăth întrepru: Blăstămățiile Jidovilor! — Vészi József: Din întâmplare Jidovi; ar pute să fie și de altă religie) — Așa cred, că în privința aceasta nu este și nu-i permis să fie deosebiri de vederi în țară; sunt convins, că chiar și ovreimea din patrie aproabă aceasta și că părerea mea în această chestie este în același timp și părerea guvernului (Aprobări generale) Altfel în ce privește aceste blăstămății, la inițiativa d-lui ministru-president ca ministru de interne am hotărât, ca să regulăm și să arangiem afacerea imigrărilor în chip multumitor în toată direcția, dar totodată radical și de urgență (Aprobări generale). — Vészi József: Au solicitat aceasta și deputații Wahrman și Chorin.

Ministrul Darányi: Da, și dinșit. — Comisarul ministerial Egan recunoaște, că sub impresia abuzurilor și a împregiurărilor, în focul vorbirii sale a făcut o generalizare, care poate fi vătămătoare pentru o confesie receptă a țării. În această privință dînsul declară, că n'a țintit aceasta și că, făcând aceasta, s'a pus în contradicție cu politica guvernului și cu îndrumările mele hotărâte. Nu că doară aș lua în apărare unele părți din această vorbire, condamnate și de mine, ci numai pentru-ca pe deplin să fie orientată On. camera, e o datorie a mea să observ, că, deși vorbirea din Munkács a d-lui Egan a produs justă senzație, ba chiar

consternație, cu toate că la acea ședință în număr mare au fost de față cetățeni de diferite confesiuni, au fost însă de față și numeroși preoți catholici și concetățeni Jidovi, cari și vorbirea deputatului ovreu Bartha Ödön au primit-o cu simpatie generală.

„Nu din asemenea incidente aveți să judecați politica guvernului, ci din programul d-lui ministru president, care a fost întimpinat cu aprobare generală și după care ne orientăm în lucrările noastre și noi ministrii de resorturi. Politica aceasta e politică liberală fără nici o excepție și în toate direcțiunile“.

Trecând apoi la bietul popor ruthean, ministrul Darányi a zis, că acțiunea rutheană nu poate fi judecată din declarațiunile greșite, ci după lunga serie a faptelor și a experiențelor. Roagă camera, ca să considere de încheiată afacerea.

DIN ROMANIA

Dela Academie.

După-cum s'a anunțat, d-nii membri ai Academiei s'au întrunit Vineri, spre a asculta mai multe comunicări.

Ședința s'a deschis la oarele 12 și 20 m.

Au participat d-nii: Kalinderu, Sturdza, Hașdeu, dr. Istrati, Urechia, Krețulescu, Falcoianu, Erbiceanu, N. Ionescu, dr. Vitzu, Haret, Gr. Ștefănescu, Iacob Negruzzi, dr. Felix, Quintescu, dr. V. Babeș, Saligoi, Gr. Tocilescu, D. Onciu, Aurelian, A. presidat dl V. A. Urechia.

Comunicarea d-lui Kalinderu.

D. Kalinderu a vorbit cel dintâiu despre coafura Romanilor și despre bărbierii romanii. Femeile romane purtau peruce blonde și brune. Acele peruce erau foarte bine lucrate.

Femeile împăraților și ale domnitorilor romanii își făceau busturile în marmoră la vîrsta tinereții. Pe capul busturilor așezau perucele din curentul modei, așa că mai apoi nu se știa când au fost lucrate busturile.

Obiceiul Romanilor de a purta peruce era împrumutat dela Greci, pe cari și ei îl împrumutaseră dela Fenicienii. Era o nevoie la Greci de a purta peruce, pentru-că părul natural trebuia să fie jertfit zeilor protectori. Părul natural era tăiat și în ocaziuni de doliu, cum și când armatele erau învinse de dușmani.

Atunci se tăiau și coamele cailor, ca să se poată exprima mai mult durerea învingerii.

Revenind la Romanii, dl Kalinderu a arătat că spre sfîrșitul republicii purtarea perucelor era generală.

Erau foarte multe feluri de peruce. Unele femei schimbau după câte-va oare coafura lor.

După unii scriitori, Caligula ar fi purtat o perucă neagră prea frumoasă; ear Mesalina, purta o perucă mare blondă când se ducea noaptea în taberele soldaților.

Perucile ajunseseră la mare preț. Oferirea unei peruce la Anul-nou era cel mai frumos dar ce se putea face.

Literarii, când descriu frumusețea femeilor de societate, sacrificau o mare parte din descrierea lor părului perucel cari își lăsa suvițele să se odihnească pe umerii și stînurile de albastru. Părul din peruce era fixat de piele de țap și lucrarea era așa de bine făcută, că adesea o perucă era confundată cu părul natural.

Romanii erau foarte sarcastici cu oamenii cheli și de aci impunerea perucelor. Cesar, care era chel, a fost aspru batjocorit de soldații săi. Ca să scape de ocară, Cesar purta o cunună de lauri pe cap.

Pentru Romanii era o necesitate de a își face coafura la bărbieri. Cel mai mulți n'aveau acasă peptene și oglinzi. Apoi saloanele bărbierilor erau un fel de cluburi, unde oamenii pierde-vară își treceau timpul și unde se aflau toate știrile zilei. Un fel de cafeenea Capșa, dar numai că acolo se bărbierea. Barbierul avea să facă șapte operațiuni: tunde, radea, smulgea perii, ungea chelia etc. Barbierii erau un fel de actori comici, cari distrau pe clienții lor. Meseria de bărbier era destul de productivă și de aceea mulți bogați o exploatau prin sclavii lor. Barbierii aveau monopolul parfumurilor și de aceea ajungeau la averi colosale.

Usul perucilor n'a dispărut decât cu ocazia năvălirilor barbare. Mai apoi ear s'au purtat peruce, dar au dispărut cu desăvîrșire din us cătră sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Să sperăm, d-lor, zice dl Kalinderu, că nu vom mai avea de a face cu perucele pe viitor, spre triumful moravurilor sănătoase.

Comunicarea d-lui Gr. Ștefănescu.

Dl Gr. Ștefănescu a vorbit despre excursiunile sale geologice în Siberia, cu ocazia congresului de geologie.

La o distanță de câteva poște departe de Ecaterinenburg, unde au mers pe o temperatură foarte scăzută, au găsit quarț, granit, șgură, etc. Acolo exploatarea au mai găsit idoli turnați în bronz, cum și tiparele în cari se turnau.

Tot în acea localitate s'au găsit numeroase obiecte preistorice. O ploaie torențială a pus ca săt excursiunile.

Făcînd o descriere a Siberiei, dl Ștefănescu, a spus că acea țară e departe de cum o cunoaștem de prin cărți. Siberia e foarte bogată în instituțiuni economice. În Ecaterinenburg sunt laboratoare pentru topirea metalelor, sunt școli secundare, sunt fabrici marl, mănăstiri, școale de preoți, șo-

colii de arte, de științe, anticoolii, școale de copii, ziare cotidiene și reviste științifice etc. Într'un cuvînt, Siberia e în țeară europeană occidentală.

Într'o localitate din Siberia s'au găsit urme de platină, și făcîndu-se cercetări în constatat, că platină își are originea în șerpentine.

Muntele Bisokaia e plin de fer magnetic, porfir. Acolo sunt șease cartiere de cari se extrage ferul magnetic. Din fier-mină se scoate atîta fer, căt se întrebă cează la o usină.

În apropiere de muntele Bisokaia o mină de cupru foarte bogată. Lăgămină e o usină în care se rafinează cuprul.

În muntele Lebiaia sunt de asemenea depozite de cupru și fer magnetic. Muntele Sineaia prezintă o legație de depozite metalice și mai servește ca loc de rugăciune al noiei secte „Sămbetenii“. La Cujma o usină de seamă și un mușeu mineral, apropiere de muntele Cujma, e muntele Blajotalda, bogat în fier magnetic, și cristaline, etc.

La 9 August excursiuniștii au trecut munții Urali, în Europa, urmînd cu diarea terenurilor pe unde treceau. Un într'un vapor, au plutit 5 zile pe râul Cujma și pe fluviul Volga, până la orașul Nijni Gorod. Acolo au vizitat vestitul bălău, unde se face un trafic de milioane. Din oraș excursiuniștii au mers la Petersburg ca să se prezinte Țarului și Țarinei. Acestea, excursiunea s'a terminat. Ea pe anul 1897.

(Ședința se ridică la oarele 3 și 10 ce)

Din Bucovina.

Consistor antiroman. „Patria“ Nrul seu de Duminecă scrie, că Consistorul român din Cernăuți de un timp încoace se folosește, cu predilecțiune, limba germană în corespondențele oficiale, cătră parohiatele ort.-or. române, necîm siderînd chiar că rapoartele date și în limba comună toate scrisorile oficiale din parohiatelor sunt scrise românește. Pe că de când Arcadie a înaintat la rangul k. k. Beamter, a introdus și acest caracter în Consistor, de a se răspunde scrisorile române în limba străină! Cred că Consistorul nu este chemat a fi o Beamterie-filială a palatului de pe Austria.

Inspectoratul căilor ferate din Cernăuți a devenit în fine independent de Galiția. După cum se comunică din surse autentice, inspectoratul Cernăuțean cu cepere de la 1 Iulie 1900 n. va fi deosebit organizat, încredințat fiind a purta

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Lângă riu.

Roșe 'n față ca bujorul
Tremură de zăpăcită,
Ear cosița-i despletită,
Și'n bucați lângă răchită
Zace spart ulciorul.

El—că-i Toader e greșitul,
Stă departe și-o privește.
Samfruța 'ngălbinește
Ș'apoi zice: 'Mi-'l plătește!
Și lasă glumitul!

Bucuros!... Cunosc păcatul
E al meu—dar n'am ce face,—
Și de-aceea pentru pace,—
Cumpăr toate câte-o face
Pentru bani olarul.

Dar aici să vii cu mine,
Să le umplem pe răcoare,
Ș'apoi pentru fie-care
Ce mai sparg—o sărutare
Capăt dela tine.

Ce-o mai fi st?... Nici eu nu știu!
Dar femeile mirate
Spun c'abia mai pot străbate
La apă—de hărburi sparte
Ce s pe lângă riu.

Maria Cioban.

EA SCRIE.

Din limba germană după Max de Weissenthurn,
trad. de: Iuliana Nastescu.
(Urmare.)

II.

Rudolf de Werden trăia cu nevastă-sa în cea mai bună înțelegere, ei nu aveau nici un secret unul față de altul. Indată ce Rudolf se văzu singur cu nevastă-sa, îi împărțea discursul avut cu frate-sau, fiind convins că dînsa îl va înțelege la toate cazurile. Ceea ce ar fi supărat-o din gura lui Henric, — dacă erau exprimate de buzele lui Rudolf, nu-'i cădeau așa greu, numai când soțul ei zise că cunoaște deja pe Helena Limbach, tresări pe un moment, dar după câteva secunde erupse într'un ris voios, ear' după ce șopti câteva cuvinte, încep să ridă și el.

Contesa Iela era să sosească peste câteva zile la castelul Hohenbruck. Surorile nu s'au mai întâlnit de când s'au măritat, din cauza că contesa Iela a petrecut cu bărbatul ei mult timp în străinătate, ear' Antonieta nu și-a părăsit casa de cât numai foarte rar. Cu toate acestea însă, nu s'au înstrăinat una de alta, Antonieta iubia pe soru-sa, ce era abia cu doi ani mai bătrână și o stima ca și când nu ar fi fost despărțită de dînsa nici un moment; timpul nu a fost în stare a schimba simțirile din inima ei; în totdeauna a comunicat surorii sale toate ce i se întîmplau, ce simția și ce cugeta, tot așa făcea și Iela. Căt de fericită se simția Antonieta, când cetia epistolele surorii sale și cu cât s'ar fi simțit mai fericită, dacă ar fi putut face ca ochiul cel profan al lui Henric, să arunce măcar o privire asupra lor; sigur că l'ar fi curat de ura ce-'i domnia sufletul, însă dînsul era în privința aceasta ne-strămütabil.

Spre a arăta surorii sale bucuria și plăcerea ce-'i cauza venirea ei, s'a decis a merge câteva stațiuni în calea ei, ear' Rudolf să le aștepte la Săn-Martin, de unde erau silite a călători cu trăsură

După o neîntreruptă corespondare de câteva săptămâni între surori, și după ce Antonieta a avut cu bărbatul seu mai

multe conferințe secrete, în cari sincer se rîdeau foarte mult, Antonieta porni, ca ziua următoare să vină, însoțită de Iela.

Chiar în momentul, când Rudolf zise ziua următoare — era gata spre a pleca la Săn-Martin, se ivi și Henric, care ar urma un bilet cam confus al contesei sale, cugeta că contesa va sosi abia a doua zi. După-cum zicea dînsul, nu a putut rezista de a călări până la ei, și a-și lua așa zicînd adio de la ei, fiind că în decursul timpului ce-'i va petrece, contesa literată aci, să nu vină în casa decât numai foarte rar sau de loc.

„Antonietta va regreta că nu se acasă, dar' știi ce? Îți fac propunerea: mă însoțești până la gară! zise Rudolf.

„Ba bine ca nu, ca să poată să-mi încredințezi scrisorile“ a-și închipui că depun la pictoare devotamentul meu.“

„Întru adevăr, vezi numai niște toame nemotivate, și cu minte soțeste-mă, vezi arăta-le-lei numai un de curtuasie când o saluți îndată la gară — și încă mai ai și favorul de a să-l din Săn-Martin, mai curînd la oras, nu vei preferi a te întoarce cu noi!“

Motivul din urmă făcu pe Henric primi propunerea fratelui său, deci că îl va însoți călare.

Ajungînd la Săn-Martin trebuia aștepte cam o jumătate oară până ce

pendele unei direcțiuni a căilor ferate. Salutam cu bucurie — zice „Patria” această pândă la ancheta ce a aflat loc silele ecute în Viena și credem, că guvernul nu întârzie de a ridica inspectoratul nostru scurt timp la o direcțiune, după cum se cuvine pe lângă extinderea căilor ferate pe care le avem în Bucovina”.

Curtea cu jurați din Arad.

Eri, 19 l. c. n., pentru tribunalul reg. în loc a fost o zi însemnată, căci de prim dată noul palat al justiției din loc a avut erii să dezbate un proces după noua lege a procedurii penale, adică a curții cu jurați. A fost un moment de bucurie acestă dată pentru public, cât și pentru judecătorii corpului advocătesc.

În mijlocul unor manifestații festive a făcut justiția acest prim pas. Cu ziua de ieri și în Arad cetățenii liberi au luat în mâinile lor paloșul justiției în anumite procese criminale și judecătoria își va face de aci înainte sentința numai pe temelul verdictului acestor cetățeni, a curții cu jurați.

Dar' chiar și pentru acuzat lucrul se petrece azi altfel; el poate să apară mai liber în fața judecătorilor săi, fiindcă, până la sentința nu i-s-a rostit, noua lege și pentru dînsul este o pavăză, ca și pentru cel ce dreptate sunt chemați să-i facă. Dacă însă în același timp i-s-a spus cuvântul „renovată”, el va fi pedepsit după merit, căci cuvântul decizător al liberilor cetățeni nu poate fi împedecat prin nimica, și nu este permis să fie împedecat.

Nu mai cu bilet s'a putut eri intra în noua sală a curții cu jurați, căci altminteri o adevărată năvală ar fi dat publicul asupra ei atât din loc, cât și din împrejurime. Astfel însă afară de justiți și jurați publicul îl formau mai ales advocații din loc și din provincie.

Obiectul dezbaterii a fost acuzata Szabóné, o femeie care dăduse însăși foc la două case ale sale, pentru-ca să capete suma de 500 fl. pentru asigurare. Sediința a fost deschisă la orele 9 dimineața, prin o vorbire frumoasă a presidentului tribunalului Fábian Lajos, căruia au răspuns în același ton sârbătoresc procurorul și avocatul apărător.

După acestea s'a purces la sortarea juraților, cari erau în număr de 29. Din acestia, cum se știe, a avut a se scoate în urmă 12 jurați și 2 suplenți, și cu

renul, Henric începea a se supăra că a acceptat propunerea lui Rudolf. În fine se uziat signalul, care avisa că trenul a plecat dela stațiunea ultimă, și intru adevăr după câteva minute se și vedea apropiându-se tot mai iute. La fereastra unui vagon de clasa primă se vedea fetișoara Antonietei. Iar cu cât ambi bărbații o priviau mai mult, cu atât mai ales se convingeau, că nu era o eselă ca de comun, ci privia spre dînsii cu tristețe.

„Ce s'a putut întâmpla?” întrebă Rudolf prefăcându-se a fi îngrijat, pe când Henric cugeta în sine, că sormană și mișca Antonieta s'a înșelat deja în revederea cu soru-sa. Sigur, nu poate fi altceva; a a mers de a întimpinat pe Iela cu toată aldura inimii și aceasta, îmbrăcată în mantaua ideilor aristocratice și cu închipuirea înțelepciunii, n'a știut pre-oi palpitate acestei inimioare! Sormană Antonieta, ra cu o iluziune mai orfană! În fine sosi trenul, Rudolf se grăbi, spre vagonul în care își văzuse nevasta, ear Henric se trasi în visurile sale de compătimire.

Antonietta se dete jos; ei îi urmă o amă svelită a cărei față era acoperită de un vâl foarte des și ale cărei mișcări arătau o oareșt-care nobleță; în fine, se arătă din urmă împovărată cu mantale și cărți, în care Henric numai decât recunoscuse pe sozora Limbach.

(Va urma.)

acestea pertractarea s'a început și a continuat până la 2 oare după amiază.

Verdictul juraților cu 8 contra 4 voturi a achitat pe acuzată și tribunalul a lăsat-o în libertate, dovedită fiindu-i nevinovăția.

Asasinatul politic din București.

Cospirația bulgară.—Un spion turc.—Asasinarea acestuia.—

Jouia trecută s'a petrecut în București un asasinat politic despre care ziarele aduc amănunte foarte interesante.

Eată ce scrie „România Jună”:

Locuința lui Trifanoff. Ca să pot studia felul de trai al acestui tiner, care în fanatismul său național a împins pe Ilieff să comită oribila crimă din str. Ceauș-Radu, m'am transportat la domiciliul său din calea Văcărești nr. 38.

El locuia în etajul al 2-lea al acestei case într-o odaie foarte mică. Deși ușa era închisă de poliție, cu toate acestea prin fereastra ușii putui să-ți întreg cuprinsul acestei camere. Mobiliarul e cât se poate de simplu: un pat, o masă și câte-va scaune. De aici putui conchide în ce condiții modeste trăia acest tiner și cât de puțin preț punea el pe luxul vieții.

Din antecedentele lui Trifanoff. De aici trecui la Rosa Segal, fosta gardă a lui Trifanoff, pe care o întrebai asupra purtării anterioare a tinerului criminal. Evreica îmi spuse că Trifanoff avea o purtare exemplară. Era un băiat serios, liniștit, un student silitor dar totdeauna foarte tăcut și necomunicativ. Toți vecinii săi îl stimau foarte mult.

Precum locuința lui era simplă, tot atât de simplu era și felul său de trai. Mânca în birturile cele mai modeste și mai ieftine, mânca puțin și vin nu bea aproape nici-odată, precum nici alte băuturi alcoolice.

Cospirațiunea Bulgarilor contra Turciei. La Sofia se știe că este marele comitet macedonean care agită contra Turciei. Acest comitet a căutat să formese și în București o secțiune care să agite între Bulgarii din România contra Turciei. Astfel de secțiune s'a și format sub conducerea studenților bulgari din București.

Președintele acestui comitet era Trifanoff. Membrii în comitetul executiv erau mai mulți studenți bulgari între cari Petroff și Teodoroff. Acesta din urmă era casierul comitetului.

Locul unde se întruneau conspiratorii. Trifanoff ținea întrunirile sale cu toți Bulgarii în birtul deschis acum vreo 2 săptămâni în curtea unde locuia el. Birtașul, un refugiat bulgar din Macedonia, se numește Anghel Popoff; el a fost arestat în seara când s'a comis crimă și tot în aceeași seară poliția i-a închis birtul.

Correspondența lui Trifanoff cu Saravoff. Președintele secțiunii bulgare din București stătea într-o continuă correspondență cu Saravoff, președintele marelui comitet macedonean secret din Sofia. Trifanoff cu vreo 3 zile înainte de comiterea crimei părăndu-i-se că aceste scrisori primite din Bulgaria ar putea să fie cetite de alții în locuința sa, le duse la un bragagiu cu numele Christof Florea, rugându-l să le păstreze. În seara când Trifanoff a fost arestat el ca să arate procurorului că crimă de care este acuzat nu e te o crimă ordinară, ci politică, a declarat că are niște scrisori cu conținut politic, cari vor servi ca probă că asasinatul este politic. El a spus că scrisorile sunt la Christof Florea și parchetul, împreună cu el, s'au transportat la domiciliul susnumitului bragagiu unde a și găsit ascunse toate scrisorile compromițătoare.

Cristof Florea a fost arestat în aceeași seară.

În aceste scrisori Saravoff, președintele marelui comitet macedonean îndeamnă pe Bulgarii din țara Românească să lupte pentru eliberarea Macedoniei de sub jugul turcesc.

În pat cu ucigașul! În seara crimei, Ioan Petroff se întoarse acasă în strada Campoducului pe la ora 10 și jum seara. Aici găsi pe Karambuloff ca un necunoscut. Karambuloff îl rugă pe Petroff să permită acestui necunoscut ce se numește Ilieff Bo-

icie să doarmă cu el în pat. Întrând Petroff în casă el găsi pe Karambuloff și pe Ilieff Boicie cam turmentați și cântând bulgărește. Despre crimă nu vorbeau însă nimic. Petroff înainte de a se culca cu Boicie Ilieff, ucigașul lui Fitovsky, îl întrebă pe acest din urmă cu ce se ocupă. Ucigașul răspunse că este grădinar. De abia adormiră și încurcând veniă geandarmii, care-i arestară și-i duseră la Secția 41.

Confruntarea cu cadavrul lui Fitovsky.

Acești ucigași, după ce fură aduși la secție și interogați acolo, fură duși în strada Ceauș-Radu, unde au fost confrunțați cu cadavrul Boicie Ilieff nu voi să privească cu nici un preț cadavrul victimei sale. Karambuloff însă, acest tip desăvârșit de criminal îl privia foarte crunt. Trifanoff stătea așa de liniștit înaintea cadavrului, ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic.

Declarația lui Ilieff Boicie la poliție. Criminalul Ilieff Boicie a declarat la instrucția ce i-s'a făcut la poliție, că el este ucigașul și că a fost trimis de marele comitet macedonean din Sofia, să omoare pe Fitovsky și că a mai omorât încă 4 indivizi de categoria victimei din str. Ceauș-Radu.

Toporul cu care a executat crimă l'a adus din Sofia și este cumpărat dela firma Bangoff de acolo.

Cum trăgește Trifanoff în închisoare Studentul Trifanoff se află arestat într-o cameră de serviciu dela poliție; el este foarte bine tratat.

Prânzul lui se compune din o țuică înainte de masă, un sfert de litru de vin, o ciorbă, o mâncare și un sfert de pâine. După masă fumează o țigară. Tot așa și seara.

El este foarte liniștit, doarme bine și nu are nici o remușcare pentru fapta comisă.

150 Bulgari arestați Până acum s'au arestat vreo 150 de Bulgari. Astăzi au fost puși 60 de inși în libertate.

NOUȚĂȚI

Arad, 20 Februarie 1900.

Monarhul în Budapesta. Ieri înainte de amiază Majestatea Sa Monarhul a dat cele dintâi audiențe generale de când a sosit în capitala ungară.

I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. V. Mihályi, din prilegul jubileului său de 25 ani, —după-cum se telegrafează foilor maghiare — a dăruit 100.000 coroane pentru scopuri culturale române. Din această fundațiune Asociațiunea transilvană, tinerimea sormană de la școalele din Blaj, precum și fondul de pensiiune preoțesc din arhiepiscopă au primit parte însemnată. Inaltul prelat a mai dăruit câte 2000 coroane pentru Casa națională din Sibiu și pentru fondul de teatru român.

Notar public în Arad, în locul vacant, după-cum scrie chiar „Arad és Vidéke”, va fi numit dl. I. Beleş. Eri, pe coridorul Dietei chestia acestei numiri a format obiect de discuție, deoarece-ce ministrul Plósz întrebând pe deputații comitatului Arad, acestia au răspuns, că numirea dl. I. Beleş este dorită de opinia publică. Polónyi însă cel năbădăios a amenințat că dacă se va face această numire „apărătorii maghiarismului” vor veni aici să protesteze în adunări populare... Ridicol acest domn Polónyi. Vină de altfel și o să pățească mai rău ca la Senteș. „Arad és Vidéke” spune de altfel că chiar Iusth Gyula, Kossuthist, a desaprobat expectațiunea voinicosului Polónyi, care vede periclitat maghiarismul, pentru-că în Arad ar fi numit și un al doilea Român. Dar atunci ce să zică Românii, căror pretutindeni tot numai slujbași unguri li-se trimit.

Dr. Petra Opre, cunoscut nu numai în Arad, dar și dincolo de teritorul comitatului nostru ca specialist în ale hidroterapieii, ajungând posesor al băilor St. Catalin din Arad (Piața Tökölyi), în curcnd va

pune la dispoziția publicului nu numai tot felul de băi, cu confortul cuvenit, dar celor avisați la cură specială, va ave unde le oferi tratament întreg de vindecare prin băi și spălări reci și calde. Localul de băi îl va transforma radical; deja s'au și început lucrările. Actualmente sunt la dispoziția publicului băile de jos, în etajiu se lucrează.

Nu ne indoim că publicul va da tot sprigiul, răsplătind astfel silințele laudabile.

Timbrele pe călindare și anunțuri, după cum se scrie, în curcnd, chiar în luna Martie, vor fi obiect de discuție în Dietă. Ministrul de resort a și întocmit deja proiectul pentru desființarea acestor dări indirecte și îl va prezenta M. Sale spre prealabilă aprobare. Se crede, că în Dietă toate partidele vor primi proiectul guvernului.

Eată o lege, care va fi primită de toată lumea.

ULTIME ȘTIRI.

Răsboiul. Telegramele de azi vestesc gloria Englezilor, cari, deși luptă decisivă încă n'a fost între beligeranți,—au ocupat mai multe localități.

Eată telegramele mai noi:

Bruxella, 19 Februarie. Buriș prezintă situația la frontiera Oranjului ca foarte bună. Ei spun că i-au închis generalului Roberts terenul de acțiune. Pe drumul ce vine dela Capstadt, generalul Cronje a ocupat poziție atât de tare, că va fi în stare să reziste întregei armate a lui Roberts.

Londra, 19 Februarie. Generalul Mayer depeșează peste Pretoria, că în giurul Ladysmithului și la Tugela urmează o luptă mare. Buriș își mențin situația.

Ear din Ladysmith vine știrca că Buriș s'au retras și că în orașul asediat ear' se aud tunurile lui Buller. Englezii au luat 150 care cu munițiuni.

„Times” zice că ar fi o pripeală să se dea judecată despre victoria Englezilor câtă vreme nu se cunosc încă nici planurile generalului Cronje, nici unde sunt trupele lui. Ș'apoi nici Joubert n'a intrat încă în acțiune.

LONDRA, 18 Februarie. Agenția „Reuter” a primit o depeșă din Pretoria despre lupta din 15 l. c. la Jakobsdal. Depeșă spune, că 2000 de Englezii străbătând peste taberele Burilor de la râul Modder au intrat în Kimberley, în timp ce adică o parte a Burilor se aflau în luptă de lângă acest oraș. Se mai vestește, că partea din urmă a armatei engleze a fost bătută de Buri cari au făcut prizonieri o mulțime de Englezii și li-au luat muniții și de tot. Trenul englez a fost dus la Waterbal lângă râul Biet, pe când Englezii sub conducerea lui Kenn-Kelley, la Nord de la râul Modder, au luat de la Cronje 78 care.

Magdeburg, 18 Februarie „Magdeburgische Zeitung” raportează din Londra: „Generalul bur Delaberey a trecut înainte pe la spatele generalului englez French, a frânt oastea acestuia și i-a luat toată muniția. Delaberey își are tabăra dela Jakobsdal spre sud-est și amenință pe Roberts dela spate.

Comandantul bur Prinsloo apără drumurile spre Bloemfontein. Divisiunile puternice ale oștirii lui Cronje își dau silința să atragă pe Roberts spre ridicăturile întărite dela mează-noapte.

Londra, 19 Februarie. Ziarul „Standard” i-se raportează din Jakobsdal cu data 16 l. c.:

Eri vreo 1400 Buri au atacat trupa din urmă a oștirii principale engleze. Dînsii au alergat cu mare grabă dinspre Collesberg și au reușit să ia dela Englezii mai multe care cu muniție. Dintre Englezii au căzut în luptă mai mulți inși.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

CONVOACARE.

Domnii membri ai

„Ciuchiciei“, Asociațiune de ajutorare în Ciuchiciu, sunt prin aceasta convocați în sensul § 24 din statutele Asociațiunii la

Ia Adunare generală ordinară

care se va ține în Ciuchiciu la 10 Martie 1900 la 9 oare a. m. în localul Asociațiunii.

OBIECTELE.

1. Raportul direcțiunii despre activitatea Asociațiunii și despre rezultatul gestiunii anului I și notificarea membrilor de nou intrați.
 2. Raportul comitetului de supraveghere.
 3. Decisiunea compturilor și darea absolutoriului.
 4. Decisiune asupra împărțirii profitului curat și darea de onorare.
 5. Alegerea duor membri în direcțiune.
 6. Alegerea comitetului de supraveghere (§ 47. din statute).
 7. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 37 lit. j) din statute.
 8. Esmiterea celor 2 membri, pentru verificarea procesului verbal.
- Dat din sedința consiliului comun, ținută la 4 Februarie 1900.*

Direcțiunea.

Impărțirea profitului curat de Coroane: 2323.18.

1. Fondului de rezervă 10%
2. Onorare
3. Membrilor după Quote
4. Restul ear fondului de rezervă

Coroane :	232.82
”	300.—
”	1773.—
”	17.86
Suma Coroane :	2323.18

Contul Bilanțului

Active.				Pasive			
		Coroane	fl.			Coroane	fl.
Cassa în număr		692	74	Capital social d. 282 Quote			
Inventariul Marfei		4219	58	à Cor. 20	Cor. 5640.—	2955	—
Spese de fondare	Cor. 552.—			Fond de rezervă		48	96
după amortisare 20%	Cor. 110.40	441	60	Creditori		2571	82
Mobilier	Cor. 458.84			Profit curat		2323	18
după amortisare 10%	Cor. 46.—	412	84				
Debitori		2132	20				
Coroane :		7898	96	Coroane :		7898	96

Contul profitului și pierderilor

Eșite				Intrate			
		Coroane	fl.			Coroane	fl.
Salarie		756	62	Venitul din vinderea marfei			
Chirie		69	60	Trafică și timbre		3998	84
Dare directă și comună		130	12				
Dare pentru trafic		16	—				
Spese de improtec. și timbre		317	24				
Asigurațiune		40	52				
Porto, trasuri		31	14				
Diferite spese		158	02				
Amortisare :							
din spese de fondare	Cor. 110.40						
din Mobilier	” 46.—	156	40				
Profit curat		2323	18				
Coroane :		3998	84	Coroane :		3998	84

Ciuchiciu, la 31 Decembrie 1899.

Direcțiunea :

Vasiliu Dragoiu m. p., Pavel Brinzeiu m. p., Pavel Balota m. p., George Brinzeiu m. p., Sofronie Potocan m. p., Petru Marila m. p., Ioan Bura m. p.
director. cassaria. comerc.

Bilanțul present, precum și Contul profitului și pierderilor examinându-le conform legii și statutelor le-am aflat esacte și cărțile purtate în reg

Ciuchiciu, la 4 Februarie 1900.

Comitetul de supraveghere :

P. Mioc m. p., F. Băiaș m. p., S. Olariu m. p., P. Marila m. p., I. Dragoiu m. p., V. Bosica m. p., V. Boțloc m. p., Nic. Neamțu m. p., I. Mozgoavă m. p.